

IDL Investerings Duurzame Landbouw. Waar Ideologie en Economie botsen.

Een ervaringsverhaal, door:

Jan Aantjes Melkveehouder

Bestuurslid Belangen Organisatie Melkveehouderij DDB.

Voorzitter Themagroep: Gezondheid Welzijn Melkvee Zuivel.nl

Voorzitter Nationaal Aanpakplan Klauwgezondheid.

Waar Ideologie en Economie botsen.

IDL biedt landbouwers financiële ondersteuning via het Groenfonds bij duurzame investeringen. Door de lage, in rekening gebrachte rente, een aantrekkelijk alternatief voor geldleningen bij toekomstige investering om het bedrijf duurzamer te maken. Maar is dit wel zo? Een rente van 1 % is zeker aantrekkelijk en kan t.o.v. een normale lening een voordeel opleveren van 2- tot 4 % maar door de snelle aflossing van 8 tot 12 jaar kan deze IDL/groenlening een “molensteen om je nek” worden, zeker als het om een Groenlening van het maximale bedrag van 500.000 euro gaat.

Bij in 8 tot 12 jaar aflossen van hebben we het hier om een jaarlijks af te lossen bedrag van tussen de 40.000 en 60.000 euro voor deze lening. Vaak hebben aanvragende bedrijven nog meerder hypotheek met een aflossingsverplichting. Door de stapeling van forse aflossingsverplichtingen kan dit zeer risicovol zijn voor het voortbestaan van het bedrijf. Dit kan nooit de bedoeling zijn van een Groene Duurzame lening.

Ook met de verwachting dat het bedrijf na een e.v.t. goedkeuring van IDL zal gaan voldoen aan minimaal 5 van de 7 gestelde duurzaamheidsdoelen maakt het voor bedrijven ook economisch erg onrealistisch. Te vaak wordt van de aanvrager verwacht dat deze (indien van toepassing) minder dieren zal gaan houden terwijl de financieringslast vaak sterk zal toenemen.

Daarnaast hebben landbouwbedrijven vaak te maken met sterk wisselende opbrengsten, opbrengstprijzen en kosten . (bij melkprijs is een schommeling tussen 0,40 en 0,65 euro per liter niet ondenkbaar), dit kan per jaar een verschil van 100.000 tot 200.000 euro in opbrengst betekenen. Een snelle of hoge aflossingsverplichting maakt het bedrijf extra kwetsbaar zeker als ook niet productieve investeringen verwacht worden of investering die laag renderen of een lang termijn voor geoogst kan worden. Zeker risicovol zo niet onmogelijk wordt als naast flinke investering in verduurzaming samen (moeten) gaan met krimp van het aantal dieren en dus een mogelijk opbrengst daling. Een hoge of snelle aflossing kan een frontale botsing geven tussen ideologie en economie zeker dus als er nog meerder/oudere hypotheek zijn.

Ondanks het beoordeling panel IDL bestaat uit 11 mensen wordt de beoordeling van een aanvraag vaak gedaan door 1 persoon of slecht enkele personen uit het panel waardoor willekeur of persoonlijke voorkeur een rol kan spelen bij goedkeuring of afwijzing!

Onze ervaring met een aanvraag IDL en de verrassende afwijzing.

Ons melkveebedrijf:

130 melkkoeien, 100 stuks jongvee en 120 fokschapen. 120 ha grasland (waarvan 45 ha natuurlijk grasland of grasland in NNN) en 13 ha bos/bomen! Melkproductie 900.000 kg.

Maatschap met dochter (34jr.) en zoon (24) die net als beide ouders een parttimebaan hebben van z.n 20 uur/week.

Speerpunten voor ons bedrijf:

Lage kosten, hoog dierenwelzijn, lage emissies, maximale weidegang voor alle runderen (min. 3000 uur) en schapen. Kringloop, Natuur inclusief en passend in de omgeving. Leuk.

Kortom een toekomstbestendig en duurzaam bedrijf.

Daar onze oude melkveestal dringend aan vervanging toe was en er 2 opvolgers stonden te trappelen, deel te gaan nemen in het bedrijf, werd 12 jaar geleden gestart met plannen voor een nieuwe melkkoeienstal. Ondanks alle tegenwind hebben we deze plannen na 10 jaar kunnen realiseren. Een stal met hoog dierenwelzijn door rubber vloeren, flex.boxen met stro, 10 m² loopruimte per koe, veel lucht en licht en strohok voor 15 dieren . Een stal waarmee we maximaal zouden kunnen weiden (dierenwelzijn en lage emissies). Door de mest direct te scheiden beperken we emissie van NH₃ zeer sterk (van 12 naar 7,5kg / koe. Ook verwerkt in Aerius!). Door stro in de boxen en het direct scheiden van de mest ontstaat er storrijke mest, goed voor bodem en bruikbaar in de kringloop met de akkerbouwer die ons stro levert en mest terug ontvangt. Op jaarbasis gaat er 550 ton stromest naar akkerbouwer en natuurgronden. 40 ha natuur graslanden waarvan gras gebruikt wordt als voedermiddel om Ruweiwit in het rantsoen laag te houden en daarmee het Ureumgetal in de melk en zo de stikstofemissie van ons bedrijf. Doordat storrijke mest verdeelt wordt over vele hectares blijft ook veld-emissie beperkt. Tijdens en na de bouw van de stal werd opnieuw grond aan het bedrijf toegevoegd zodat de veebezetting in balans blijft of zelfs daalt. Met onze bouwplannen behaalden we gemakkelijk 5 van de 7 gestelde

criteria. We zijn overtuigd dat we op deze wijze maatschappelijk verantwoord ondernemen. Verwachtte bouwkosten 900.000 euro. IDL aanvraag is door ons zelf gedaan (Dochter is docent/begeleider “Omgeving-inclusief ondernemen Aeres Hoge school Dronten).

Op advies van 2 banken die betrokken waren bij onze plannen werden wij verwezen naar IDL. Een groot deel van onze mooie duurzame plannen zouden hieruit gefinancierd kunnen worden. Wetende van de snelle aflossing waren wij terughoudend. Op onze vraag naar de banken of zij bij het niet kunnen voldoen aan de aflossingsverplichtingen, zij ons vangnet konden zijn kwam een afwijzend antwoord. Ondanks de nodige financiële risico's hebben we toch een aanvraag IDL, ingediend. Terwijl iedereen die bij onze plannen betrokken waren, enthousiast waren werd ons plan verrassend **afgekeurd**. Redenen: Mogelijk zou het bedrijf kunnen groeien..... (2 opvolgers, veel grond, lage veebezetting) en ook de stikstofemissie beperking zou onvoldoende zijn (Onzin met de vele uren weidegang, stromest, emissie-arme vloer door mest scheiden, laag ruweiwit in rantsoen met beheers/natuurgras en lagere melkproductie (8300 kg) per koe en extensief. Wij voldoen nu al aan de normen uit de juli Stikstofbrief van Van Essen . In ons plan zouden ook nog te weinig extra (voedsel)bomen gepoot worden en dit terwijl we al 13 ha bos in eigendom hebben en we onze stal ingepast hebben in het landschap oa door aanplant van 100 extra bomen en struiken.

De onderbouwing van de afkeuring (te lage stikstof reductie) is op geen enkele manier onderbouwd.

Toelichting op de afwijzing zeer summier met een kort telefoontje en een korte, weinig zeggende mail.

Wij waren verrast en gepikeerd door de afwijzing, zeker met de geringe onderbouwing en de mogelijk willekeur of het gebrek aan

(stikstof emissie) kennis van de beoordelaar en de overtuiging van onze mooie plannen!

Door de e.v.t. snelle aflossingsverplichting van de Groenlening van 40.000 euro en de aflossing van 50.000 euro op onze oude hypotheken zijn we achteraf blij met de afwijzing daar we bij de huidige melkprijzen ondanks onze Kritieke opbrengstprijs van 0.39 euro we in zwaar weer waren gekomen door rode cijfers en gebrek aan vangnet. De Groenlening had ons bedrijf mogelijk de kop gekost dit ondanks alle duurzaamheid inspanning. Dit kan niet waar zijn.

500.000 Groen gefinancierd betekent en jaarlijkse last van +_ 45.000 euro.

Toch wel gelukt onze plan te realiseren.

Na de afwijzing, werden onze plannen opnieuw voorgelegd aan de banken. Zij bleven wel enthousiast en boden ons een mooie financiering.

500.000 valt nu wel bij onze bank onder een duurzame investering: **10 jaar aflossingsvrij en 3,2 % rente. Let wel: jaarlasten eerste 500.000 euro lening slechts 16.000 euro.**

Zelfs met de financiering van de overig de rest van de 900.000 euro komen we nog veel lager uit dan met een Groenlening voor 500.000 euro. Onbegrijpenlijk!

Door deze keuze bleef er ook nog extra ruimte over om 10 hectare grasland bij te kopen om zo nog verder te extensiveren.

Wij hebben onze mooie duurzame plannen kunnen realiseren met dank aan de meewerkende Bank.

Ik denk dat wij na deze ervaring gerust mogen stellen dat IDL helaas “Meer ideologisch is dan economisch” zeker als het gaat om grote investeringen/aanvraag.

Mijn conclusie:

Door vele onduidelijk en extra eisen wordt IDL vaak onhaalbaar,

Krimp-eis bij dure lening kan niet, is onverantwoord,

IDL is een ongewenst dure optie en kan ondergang van het bedrijf betekenen,

Met dure IDL kan het bedrijf zich financieel klem zetten, door de hoge/snelle aflossing waardoor andere/nodige investeringen niet mogelijk zijn,

Banken willen geen vangnet zijn voor dure risicovolle IDL lening,

Beoordeling is willekeur, niet integraal en kennis met de volledige boerpraktijk ontbreekt,

Communicatie is minimaal.

Advies:

Beoordeling door gehele panel, zodat alle expertise aanwezig is.
E.v.t met mondelinge toelichting aanvrager.

Langere aflossingsperiode bij grote leningen.

Vangnet banken organiseren.

Als dierenwelzijn belangrijk geacht wordt dan is loskoppeling met stikstofemissiedoelen wel nodig!

Als krimp-doelen blijven staan is herijking IDL hard nodig.

Meer integraal kijken bij beoordeling bedrijfsplan.

Dank dat ik deze bijdrage heb mogen leveren.

J Aantjes Natuur inclusieve, grondgebonden ondernemer met dierenwelzijn en milieu hoog in het vaandel.